

POSTANOWIENIE

Dnia 3 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Redzik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Oktawian Nawrot

SSN Tomasz Przesławski

w sprawie ze skargi S.P

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie o sygn.
akt V ACa 1413/23

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 3 października 2024 r.,

oddala skargę.

Oktawian Nawrot Adam Redzik Tomasz Przesławski

UZASADNIENIE

I.

I.1. Skargą datowaną na 13 czerwca 2024 r. na naruszenie prawa strony
do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, S.P wniosła o:

1. stwierdzenie, że w postępowaniu o sygn. akt V ACa 1413/23 prowadzonym przed
Sądem Apelacyjnym w Warszawie doszło do naruszenia prawa strony do
rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki,

2. zobowiązanie Sądu Apelacyjnego w Warszawie do wyznaczenia terminu rozprawy bądź posiedzenia niejawnego w celu wydania wyroku w terminie 3 miesięcy od dnia rozpoznania skargi,
3. przyznanie Skarżącej kwoty 5 000 zł od Skarbu Państwa,
4. zasądzenie na rzecz Skarżącej zwrotu kosztów postępowania, z uwzględnieniem kosztów zastępstwa procesowego.

I.2. W uzasadnieniu skargi Skarżąca wskazała, że w sprawie wystąpiła beczynność, która nie znajduje żadnego usprawiedliwienia i naraża ją na negatywne konsekwencje finansowe.

I.3. Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie w odpowiedzi na skargę z 16 lipca 2024 r. zgłosił udział w sprawie oraz wniósł o oddalenie skargi, ze względu na jej bezzasadność.

II.

II.1. Skarżąca 28 lutego 2018 r. wniosła do Sądu Okręgowego w Warszawie pozew o zapłatę. Sprawa prowadzona była pod sygnaturą II C 752/18

II.2. Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie II C 752/18 wydał wyrok 22 maja 2023 r.

II.3. 17 lipca 2023 r. i 20 lipca 2023 r. kolejno pełnomocnik Skarżącej i pełnomocnik Pozwanego wnieśli apelację od ww. wyroku.

II. 3. Akta sprawy wraz z apelacjami wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w Warszawie 31 lipca 2023 r. Tego samego dnia sprawę wpisano do repertorium V LACa i wylosowano sędziego referenta, zaś 1 sierpnia 202 r. wpisano sprawę do repertorium pod sygnaturą V ACa 1413/23.

II.5. Pismem z 2 sierpnia 2023 r. zawiadomiono strony o składzie rozpoznającym sprawę.

II. 6. 14 maja 2024 r. Przewodniczący V Wydziału Cywilnego Sądu Apelacyjnego w Warszawie wydał zarządzenie w przedmiocie skierowania sprawy do ponownego losowania sędziego referenta, z uwagi na upływ okresu delegowania do orzekania w Sądzie Apelacyjnym w Warszawie sędziego referenta poprzednio wylosowanego do rozpoznania sprawy.

II.7. 15 maja 2024 r. wylosowanego nowego sędziego referenta. Strony postępowania zostały zawiadomione o wyniku losowania pismami z 7 czerwca 2024 r. W międzyczasie, tj. pismem z 3 czerwca 2024 r. pełnomocnik Skarżącej wniósł o przyspieszenie rozpatrywania sprawy, wyznaczenie terminu rozprawy, doręczenie odpisu apelacji i podjęcie czynności w sprawie.

II.8. Pismem nadanym w urzędzie pocztowym 13 czerwca 2024 r., które wpłynęło do Sądu Apelacyjnego w Warszawie 20 czerwca 2024 r. S.P wniosła skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnione zwłoki. Skarga wpłynęła do Sądu Apelacyjnego w Warszawie 20 czerwca 2024 r.

II.9. 21 czerwca 2024 r. referendarz sądowy w Sądzie Apelacyjnym w Warszawie zarządził doręczenie odpisów apelacji pełnomocnikom stron. Tego samego dnia wyznaczono termin rozprawy na 24 lipca 2024 r.

II.10. 11 lipca 2024 r. do sądu wpłynęła odpowiedź pozwanego na apelację. Na posiedzeniu 24 lipca 2024 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie zamknął rozprawę i odroczył ogłoszenie wyroku do 21 sierpnia 2024 r.

II.11. Na posiedzeniu 21 sierpnia 2024 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie ponownie odroczył ogłoszenie wyroku wyznaczając termin ogłoszenia wyroku na 27 sierpnia 2024 r.

II. 12. Wyrok w sprawie V ACa 1413/23 został wydany 27 sierpnia 2024 r.

III.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

III.1. Według art. 2 ust. 1 ustawy z 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn.: Dz.U. 2023 poz. 1725, dalej: u.s.p.p.) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

W myśl art. 2 ust. 2 u.s.p.p. dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawichości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

W ustawie o skardze na przewlekłość postępowania nie określono, jaki okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy należy uznać za nieuzasadnioną zwłokę. W orzecznictwie przyjmuje się, że pod pojęciem tym należy rozumieć wielomiesięczną beczynność sądu, polegającą na niewyznaczeniu rozprawy bądź niepodejmowaniu czynności (m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 grudnia 2018 r., I NSP 40/18; z 11 września 2019 r., I NSP 88/19; z 14 listopada 2019 r., I NSP 151/19; z 12 maja 2020 r., I NSP 37/20; z 27 października 2020 r., I NSP 151/20). W odniesieniu do postępowania apelacyjnego wskazuje się,

że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku beczynności sądu drugiej instancji, polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej w ciągu 12 miesięcy od daty wpłynięcia apelacji (m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 27 marca 2019 r., I NSP 88/18; z 6 września 2019 r., I NSP 74/19; z 31 października 2019 r., I NSP 134/19; z 19 grudnia 2019 r., I NSP 173/19).

III. 2. Sąd Najwyższy mając na uwadze okoliczności sprawy i terminowość podejmowanych przez Sąd Apelacyjny w Warszawie, że w sprawie trudno doszukać się jest nieuzasadnionej beczynności Sądu II instancji od dnia wpływu apelacji do czasu wniesienia skargi na przewlekłość postępowania. Chociaż Sąd Najwyższy dostrzega, że w sprawie istniały krótkie okresy beczynności Sądu Apelacyjnego i należy przyznać rację Skarżącej, że do czasu wniesienia przez nią rozpatrywanej skargi Sąd nie podjął jeszcze tak podstawowych czynności jak doręczenie stronie przeciwnej odpisu apelacji. Nie można jednak tracić z pola widzenia, że 15 maja 2024 r. w sprawie wyznaczono nowego sędziego referenta i od tego czasu kolejne czynności w sprawie były podejmowane niezwłocznie. Strony postępowania zostały zawiadomione o wyniku losowania pismami z 7 czerwca 2024 r. Z kolei 21 czerwca 2021 r. zarządzono doręczenie odpisów apelacji pełnomocnikom stron i wyznaczono termin rozprawy na 24 lipca 2024 r. Rozprawa została zamknięta na pierwszym posiedzeniu, zaś wyrok zapadł 27 sierpnia 2024 r. Powyższe wskazuje, że w ogólnej ocenie Sąd Apelacyjny podejmował czynności bez nadmiernej zwłoki.

Jednocześnie, Sąd Najwyższy stoi na stanowisku, że nawet wskazywane okresy beczynności Sądu Apelacyjnego nie były na tyle znaczne aby uzasadniały uwzględnienie przedmiotowej skargi. Sąd Apelacyjny podejmował czynności w rozsądnych terminach – od wpłynięcia akt do Sądu Apelacyjnego do wydania wyroku upłynęło niespełna trzynaście miesięcy, a w tym czasie doszło do zmiany sędziego referenta z powodu zakończenia delegacji przez sędziego pierwotnie wylosowanego do sprawy.

Orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka uznaje, że sprawa jest prowadzona przewlekłe, jeżeli trwa dłużej niż trzy lata w jednej instancji (zob. np. wyrok ETPC z 10 lipca 1984 r. w sprawie Guincho przeciwko Portugalii, nr 8990/80), a w dwóch instancjach powyżej pięciu lat (wyrok ETPC z 7 lutego 2006 r. sprawie Donnadieu przeciwko Francji, nr 19249/02). Opóźnienie zaistniałe w trakcie jednej z faz postępowania jest dopuszczalne, pod warunkiem, że łączny czas trwania postępowania nie jest nadmiernie długi (wyrok ETPC z 8 grudnia 1983 r. w sprawie Pretto i inni v. Włochy; skarga nr 7984/77). Przedmiotowa sprawa w pierwszej instancji, trwała nieco dłużej niż 13 miesięcy, przy czym skarga na przewlekłość została wniesiona przez Skarżącą po niespełna 8 miesiącach postępowania apelacyjnego. Do czasu wniesienia skargi nie upłynął również pięcioletni okres rozpoznawania sprawy w dwóch instancjach.

III.3. W powyższych okolicznościach zdaniem Sądu Najwyższego, nie można więc przyjąć, że w sprawie toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie doszło do długotrwałej nieuzasadnionej bezczynności sądu.

III.4. Z tych wszystkich względów, Sąd Najwyższy na podstawie art. 12 ust. 1 u.s.p.p. orzekł jak w sentencji postanowienia, oddalając skargę.

Oktawian Nawrot Adam Redzik Tomasz Przesławski

[ms]